

nerende bevoegdheid was erkend (maar met voorbehoud), van Boeyen had Oorlog gekregen, zij het slechts *ad interim*, Furstner was minister geworden en de Commissie-Terugkeer leek niet al te onbevredigend samengesteld. Daar stond tegenover dat het *War Cabinet*-plan mislukt was, dat de opzet dat de koningin talrijke zaken rechtstreeks met de ministers zou bespreken, niet was aanvaard, dat het werk van de ministeriële commissies, de Commissie-Terugkeer inbegrepen, uitdrukkelijk een voorbereidend karakter zou dragen en dat de gehele gang van zaken Gerbrandy's naam bij de meeste van zijn ambtgenoten kwaad gedaan had. 'Men kreeg', aldus later van den Tempel, 'het gevoel dat men op zijn hoede moest zijn' (voor Gerbrandy als werktuig van de koningin), 'hetgeen in het begin niet het geval was geweest.'¹ Vooral tussen Gerbrandy en Steenberghe die elkaar in het geheel niet lagen, was de verhouding grondig bedorven. Toen het nieuwe, 'hervormde' kabinet eind juli geconstitueerd was (Furstner werd op de 28ste beëdigd), schreef Bolkestein in zijn zakagenda: 'Dit duurt geen drie maanden.'²

Dat was juist gezien.

★

De benoeming van van Boeyen tot minister van oorlog *ad interim* (hij is dat ruim een jaar gebleven) was een misgreep. Verstand van militaire zaken had hij niet (dat had van Harinxma die door Gerbrandy eerst uitgenodigd was, overigens ook niet) en hij zou dus geheel op het kompas van zijn adviseurs moeten varen. Steenberghe en anderen hadden er sterk op aangedrongen dat Defensie niet gesplitst zou worden en dat Furstner minister van defensie zou worden, maar dat was door Furstner, die niets van landmachtzaken afwist, geweigerd. Toen van Boeyen als minister zijn eerste bezoek bracht aan de Nederlandse brigade, meldde de z.g. luitenant van piket (de officier die de wacht onder zijn bevelen heeft) zich stram saluerend bij hem met de woorden: 'De luitenant van piket meldt zich, Excellentie.'

'Minister van Boeyen zei: 'Wàt zegt u?', waarop de luitenant met verheffing van stem zijn melding herhaalde. De minister nam zijn hoed af, stak hem de hand toe en zei: 'Dag meneer van Piket, hoe maakt u het?' Toen later de commandant zijn officieren aan de minister voorstelde, klaarde het gelaat van de

¹ Getuige van den Tempel, a.v., dl. V c, p. 116. ² Getuige Bolkestein, a.v., p. 249.